

A ELÄMÄÄ MOOTTORITIEN VARJOSSA

Vanha Turuntie on hiljennyt uuden moottorin valmistuttua puolitolta vuotta sitten. Neijä yrittäjä on jo lopettanut vanhan tien varressa. Auli Rannikon Ykkösgriillit Salon Suomensjärveltä ovat kadonneet ohikulkijat, mutta paikka vetää edelleen paikallisia.

Uusi moottoritie kiertää kaukaa vanhan Turuntien taukopaikat

Yrittäjät sinnittelevät hiljaisella tiellä

Ensin se oli Syvälampi, sitten siitä tuli Family Dream. Nyt motelli on ikävä luku vanhan Ykkösten lopettaneiden yrittäjien tilastoissa. Kiinteistö on myytävä ja opaskytki hylätty motellin sisäpihalle.

Veikko Määttä ja Mikko Laaksonen ovat Ykkösgriillin vakioasiakkaita. Moottorin varteen rakennettu Tebooli Kivihovin he eivät miesten mukaan ole tervetulleita. "Joku siellä sanoi, ettei täällä paikallista käivä. Tämä on ainoa paikka, josta saa kotiruokaa", Määttänen sano.

Neijä yrittäjä on lopettanut. Loput luottavat paikallisiin.

Sami Takala HS

VANHA Turuntie on lähes auriö. Suurin osa autoilijoista painelee uutta moottoritietä pitkin. Kerrankin saa ajella rauhassa. Pissähätä tulee tietysti heti, kun ensimmäinen huoltoasema on ohitettu. Hetken joutuu pidättelemään, sillä seuraava taukopaikka on lopettanut. Maali hilseilee ravintola Myllylammien mainoskytkissä. Täällä on joskus ollut pihviravintola, konditoria ja disko. Toinen kytki lupaa, että paikalle avataan kahvila heinäkuussa, mutta ainakin vielä rakennus näyttää hylättyä. Lasiovi on isetty säröille. Rakennuksen takana pilkottaa uimaranta, joka on täynnä lapsiperheitä. Maarit Haveri ei tiedä kahvilaprojektista, mutta vanhasta Turuntiestä on kokemuksia. Hän ajaa sitä päivittäin. "Tie on tyhjä."

VESSAAN pääsee Hiidenpirtissä, jonka parkkipaikalla soi iskelmä. Terasilla ei ole ketään, ja sisätilään on vain henkilöuntana. Irma Mustonen otti ravintolan ja kaupan haltuunsa, kun Kesko lähti uuden tien myötä. "Parempi, kun sitä ei mainita", Mustonen vastaa kysymykseen liiketoiminnan kannattavuudesta. "Kaksi kolmasosassa asiakkaista on

siirtynyt moottoritielle. Kesällä riittävä asiakkaista, koska täällä on paljon mökkiläisiä."

LOUNASAikaan St1:n pihassa Nummi-Pusulan Saukkolassa on kymmeniä autoja. Omistaja ei siiti hurraa. "Moottorin tulo huomasi. Viime vuosi oli raskaasti tappiollinen. Asiakkaat vähenivät kuin veitsellä leikaten, noin 60 prosenttia", sanoo parkkipänttiä vuotta samalla paikalla yrittänyt Ahti Norja. Norjan mukaan asiakkaat ovat paikallisia. Ohikulkijat ovat poissa. Heille hän pystytti maaliskuussa uuden taukopaikan moottorin varteen. Sen kannattavuudesta ei voi vielä sanoa mitään. Samaa valittele lähellä sijaitsevan Lahjahovin omistaja Sumith Wewala. "Ei ole kultakivos, mutta pärjää", sanoo mies, joka myy kitschiä, vanhaa tavaraa ja pizzeria.

YKKÖSTIEN kuuluisuus on sekatarakauppa-kahvila Kasvihuoneelmiö. Pihassa on 24 autoa. Omistaja Elisa Palonen lähjoittaa tilastopyyvästä sisäävän kansion, josta näkee, että kävijämäärät ovat kasvussa.

"Tiehallinto on sitä mieltä, että Abc:kin on suurempi nähtävyys." Elisa Palonen

Henriikka Ahtiainen perheineen on tyyppiäinen asiakas. "Ajoimme moottoritietä, mutta poikkesimme tänne, koska emme halunneet pysähtyä Abc:lle. Tämä on symppis paikka", Ahtiainen sanoo.

Palonen on käynyt vuosia kiistaa siitä, ettei hänelle myönnetä opastetta moottorin varteen, vaikka hänen kauppaansa esitellään sivutolkulla jopa *Shopping in Finland* -kirjassa. "Tiehallinto on sitä mieltä, että Abc:kin on suurempi nähtävyys."

PAARMAT hyökkäävät kimppeun Lahjärven taukopaikalla. Täällä oli ennen suuri ravintola ja monta venäläistä turistibusia parkissa. Autuiden syy, moottoritie, humisee taustalla. Ostajapöytäkirja tai vuokratilaisuus ei ole näkynyt, kertoo Lahjärven välittäjä Timo Ahola.

Family Dream -motelli muuttanut kilometrin päähän näyttää sekin lohduuttomalta. Heinät ovat kuluineet kukkaruokkuun ja opaskytki makaa maassa. Täminkin kiinteistö on myytävänä.

Ykkösgriilli jaksaa vielä yrittää Salon Suomensjärvellä.

"Ei tempore" asiakkaat ovat poissa, mutta vakioasiakkaat tulevat takaisin", yrittäjä Auli Rannikko iloitsee. Veikko Määttänen kertoo mikä.

"Ei täällä kuule ole paljon muita paikkoja. Tämä on ainoa paikka, josta saa kotiruokaa. Kyllähän sä mä Abc:t tiedät."

FAKTA

Valmistu tuli 50 vuodessa

- Helsingin ja Turun välisen moottorin eli valtatie 1:n ensimmäinen osuus Helsingistä Lohjalle valmistui 1960-luvulla.
- Moottoritietä alettiin rakentaa uudelleen 1990-luvulla: Turku-Paimio-osuus valmistui 1997 ja Paimio-Muuru 2003.
- Lohja-Lohjanharju avattiin liikenteelle 2005 ja Muurua-

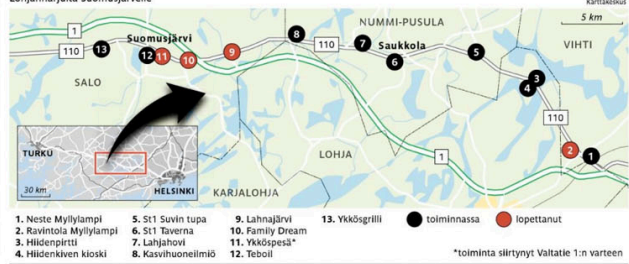
- Lahjärvi marraskuussa 2008. Viimeisenä valmistui Lahjärvi-Lohja tammikuussa 2009.
- Vanhan Turuntien varressa sijaitseva Lahjärvi sulki ovensa marraskuussa 2008.
- Lahjärven paikalla oli aikanaan Suomen ensimmäinen taukopaikka, olympiavuonna 1952 avattu Matka-Manna.

Yrittäjä Elisa Palonen on saanut aikaan kansanliikkeen ja asiakasvirran kasvuun sekatarakauppa Kasvihuoneelmiönsä. Sinne tullaan Helsingistä asti, ihan vain ihmettelemään. Osa moottoritietä kulkevista poikkeaa varta vasten pikatieltä, koska haluaa tukea Isojen huoltamoketjujen sijasta pienyrittäjiä.

Vanhan Turuntien taukopaikat

Lohjanharjulta Suomensjärvelle

Perinteiset taukopaikat houkuttelevat asiakkaita isoja ja näyttävän mainoskytkin, mutta harva autoilija pihana ekso. Nummi-Pusulan Saukkolassa toimiva Lahjahovi on menettänyt yli puolet asiakkaistaan uuden moottorin myötä.